

Latgales senču aicinājums

Asote – Jersika – Markava – Adamova – Aglona – Rēzekne – Ludza – Lubāns

Katram kalnam ir savs stāts, sava vēsture un aura. Uzkāp Latgales kalnā, paveries visapkārt un ieklausies, ko kalns tev var pastāstīt. Maršruts Latgales valsts senvēstures izziņai.

Maršruta garums Latgalē: ~350 km

Maršruta ilgums: 2-3 dienas

Asotes pilskalns - Pilskalna augstums - 10 m. No trijām pusēm to ieloka Dārzupīte jeb Lagzde. Pilskalns bijis apdzīvots no 1 g.t.p.m.ē. līdz 13.gs.m.ē. Jauna pilskalna aizsarg sistēma ar gredzenveida aizsargvalni izveidota 11.gs. Ar šo laiku pilskalns uzskatāms ne tikai par latgaļu amatniecības un tirdzniecības, bet arī par novada administratīvo un militāro centru. 1211. gadā līgumā par latgaļu zemju sadalīšanu starp ordeni un bīskapu minēts novads "Aszute", kuru pētnieki viennozīmīgi saista ar Asoti;

Jersikas pilskalns - Jersikas pilskalns atrodas Daugavas krastā starp divu strautu gravām, 9 km aiz Līvāniem, 200 m no Rīgas - Daugavpils šosejas. Jersikas (Gercike) vārds no 1203. līdz 1375. gadam daudzkārt minēts rakstītajos avotos. Jersikas pilskalns bijis 12. un 13. gs. seno latgaļu Jersikas valsts ekonomiskais un politiskais centrs. 13. gs. sākumā tajā valdīja Visvaldis. Kad vācu krustneši Jersiku 1209. gadā ieņēma, viņu laupījumā bez visa cita bija arī baznīcu zvani un svētbildes, kas liecina par Jersikas kristīgo raksturu;

Vasarasgališķu skatu tornis -24 m augstais skatu tornis atklāts starptautiskās konferences «Kultūrvides veidošanas problēmas Daugavas ielejā» laikā 1991.g. 3. oktobrī. No torņa paveras izcili skaisti tuvi un tāli Vasergališķu un Rozališķu loku, Rozališķu pils, karengravu un apkārtējās kultūrainavas skati. No šīs vietas izveidota skice ainavai uz Latvijas 10 latu banknotes;

Markovas pilskalns Slutišķos -Pilskalns atrodas Daugavas labajā krastā pie Markovas. Daļēji postīts 20. gs. sāk. grants ieguves rezultātā. Apaudzis ar mežu. Šo pilskalnu 1925. gadā atklāja E. Brastiņš. Pēc viņa vērtējuma, pilskalna nocietināšanai veikti visai nelieli zemes darbi, jo kalns tikai no vienas puses norobežots ar diviem vaļņiem un grāvjiem, kas lēzenākajā ZA nogāzē pāriet terasēs. Pretējais D gals jau toreiz bija norakts grantī;

Adamovas pilskalns Daugavas krastā Krāslavā -Stieejas gar Daugavas krastu un veido ļoti stāvas nogāzes. Redzami ģeoloģiskie veidojumi, arī redzami vairāk nekā 300 miljonus gadu veci devona smilšakmeņi un baltie māli. Palienē var vērot šos smiltis un grants veidojumus no ledus laikmeta. Senajos laikos te bijusi pils, un tirgotājiem, kuri ar laivām veda preces pa Daugavu, bija jākāpj kalnā un jāmaksā nodokļus. Šeit ir arī gravas, dižkoki, avoti, lieli laukakmeņi. Zem 26 m bieža drupiežu slāņa atrodas 40-50 cm biezs kūdras slānis, kas ir vienīgais tāda tipa veidojums Latvijā;

Madelānu pilskalns Aglonā, karaļa **Mindauga kalns** - Viens no skaistākajiem Latgales pilskalniem Lielā Dūbuļa ezera rietumu krastā. Pastāv uzskats, ka pilskalns bijis apdzīvots jau 1.g.t.pr. Kr., par ko liecina atrastās bezripas keramikas māla lauskas, akmens un kaula darbarīki. 12.-13. gs. te bija apmetušās latgaļu ciltis. No šī perioda atrastas guļkoku ēku elementi, krāšņu paliekas. 20.gs. astoņdesmitajos gados pilskalna pakājē tika atrasts sens ciemats ar kapulauku aiz tā. šajā kapvietā arheologi atrada bagātīgi rotātu sievietes apbedījumu, kas varētu būt datēts ar 12.gs. Apbrīnojams fakts - uz apavu galiem

uzšūtie bronzas zvārgulīši, izcelti saules gaismā pēc vairāk kā 800 gadiem, atkal sākuši skanēt!

Rušeņicas pilskalns -

Rāznas ezera dienvidu krastā paceļas viens no augstākajiem Latgales pauguriem - **Mākoņkalns jeb Padebešu kalns** (tā absolūtais augstums ir 248, bet relatīvais - ap 55 m). Kādreiz te atradusies tālu izdaudzīnātā Volkenbergas pils, celta 1236. gadā. Teika vēstī, ka pēc Volkenbergas pilsvaldnieka un viņa sievas nāves plašie pilsnovada īpašumi sadalīti viņu trim meitām - Rozei, Lūcijai un Marijai. Katra no māsām uz mantotās zemes sev uzcēlusi jaunu pili: Roze - Rēzekni (Rositten), Lūcija - Ludzu (Lucin) un Marija - Viļaku (Marienhaus). Bet kādreiz varenā Volkenbergas pils pēc mūsu aiziešanas pamazām sabrukusi. Līdz mūsu dienām no tās saglabājušās tikai aizsargmūra atliekas un aizbrukušas pazemes ejas.

Akmeņu senais kalendārs Litavniekos -

Latgales etnogrāfiskā sēta Mundos -

Odu kalns Ludzas senpilsētas liecinieks - atrodas Ludzas pilsētā, tas ir 18m augsts paugurs un stiepjas ziemeļrietumu-dienvidaustrumu virzienā gar Lielo Ludzas ezeru.

Ķīšu kalns - krievu cara Ivana Bargā uzbrukuma Ludzas pilij platforma - pilskalns atrodas Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasta Lielā Ludzas ezera ziemeļaustrumu krastā, kur nelielā pussalā izbeidzas garākā kalnu kaupre. Pilskalns ierīkots no trim pusēm ar dabīgām kraujām, 14 m augstām nogāzēm aizsargātajā kaupres galā.

Ludzas Novadpētniecības muzejs - ģenerāja Kuļņeva dzimtas mājā izveidots muzejs ar brīvdabas nodaļu, tālr. +371 5723931; **Ludzas Amatnieku centrs** - amatniecības salons-veikals, izstāžu zāle, iespēja darboties pašiem. tālr. +371 29467925; +371 29123749;

Īdeņas pilskalns Lubāna ezera krastā

Tuvākās naktsmītnes:

Preiļu rajons

Daugavpils rajons

Park Hotel Latgola, +371 5420932, www.hotellatgola.lv

Krāslavas rajons

Viesu māja „Zive”- 29185871

Jauniešu mītne „Zvaniņš”- 26541545

Brīvdienu māja „Skerskāni”- 29195745

Viesu māja „Priedaine”- 26430798

Brīvdienu māja „Arkādija”- 26410859

Brīvdienu māja „Ezersētas”- 29166259; www.laivaslatgale.lv

Brīvdienu māja, lauku saimniecība- „Zemeņu krastiņi”- 29185234; www.zemenu.krastini.lv

Rēzeknes rajons

Atpūtas bāze „Rāzna”- 29994444; www.razna.lv

Atpūtas bāze „Rāznas līcis”- 29176687; www.raznaslicis.lv

Ludzas rajons

Atpūtas bāze „Dzerkaļi”, +371 26324735, www.dzerkali.lv

Viesu māja „Akmeņi”, +371 26454793, www.akmeni.lv

Viesnīca „Ludza”, +371 26342090

Viesu māja „Vīksnas”, +371 29466588

Atpūtas bāze „Cirmas ezerkrasts”, +371 28332523, www.cirmasezerkrasts.lv